

'EIGEN' NK

Krijgen we binnenkort naast het bestaande officiële kampioenschap van Nederland nog een (alternatief) NK? Als het aan Jan Timman ligt wel. De veelvoudig nationaal kampioen, die met z'n vijftig jaar nog steeds een van de beste spelers van ons land is, wil uit onvrede met de bestaande regels van het NK een 'eigen' titelstrijd op touw zetten. Géén goed idee.

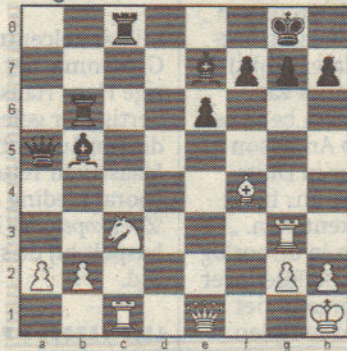
Want de schaakwereld is niet gebaat bij dit soort alternatieve kampioenschappen. Voor sponsors, schakers en publiek, kortom voor iedereen behalve wellicht een aantal spelers, is het wenselijk dat er duidelijkheid is. Dat is wel gebleken bij het gedoe rond de wereldkampioenschappen. Al die alternatieve wedstrijden, wat schieten we daar mee op? Het beste is: één WK waar de sterksten aan meedoen. Dat is duidelijk voor iedereen. Dat geldt ook voor het NK. Eén NK met alle spelers, daar gaat alle aandacht naar uit en dat is dus ook het meest aantrekkelijk voor pers en sponsors. Maar enfin, Timman denkt er anders over. Uit onvrede met diverse zaken denkt hij nu over een 'eigen' NK. Timman is het bijvoorbeeld niet eens met de dopingcontroles die de KNSB heeft ingevoerd. Doping bestaat in zijn ogen nou eenmaal niet in de schaaksport. Doping is er niet en er bestaan sowieso geen middelen waar je beter door gaat schaken, is zijn opvatting. Timman heeft natuurlijk wel gelijk dat een dopingcontrole overbodig is, maar wil schaken in aanmerking komen voor subsidie en voor Olympische erkenning, dan zullen we er toch aan moeten geloven. Ook vindt hij het niks dat de KNSB bij de nationale titelstrijd niet wil werken met startgelden. Timman is principieel een fervent voorstander van startgelden voor de deelnemers,

wat in zijn ogen een verworvenheid van het professionele schaak is die hij niet wenst op te geven. En aangezien hij een man van principes is, doet hij daarom niet mee aan het officiële NK. Op 'zijn' NK zullen uiteraard wel startgelden uitgekeerd worden. De derde en laatste reden dat Timman een eigen NK wil, is dat de KNSB de topspelers Sokolov en Nikolic niet toestaat om mee te doen aan het officiële NK vanwege de regel dat die twee niet voor het Nederlandse team willen uitkomen. Het ideale deelnemersveld bestaat volgens Timman uit de volgende spelers: Timman, Van Wely, Piket, Van den Doel, Sokolov en Nikolic.

● Oud-wereldkampioen Boris Spasski heeft op 30 januari zijn 65e verjaardag gevierd. Hij veroverde de wereldtitel in 1969 door de regerend wereldkampioen Petrosjan te onttronen. In 1972 raakte Spasski zijn titel kwijt aan de Amerikaan Bobby Fischer. Die doorbrak toen de Russische hegemonie die decennialang had geduurd. Spasski was daarna nog lang niet afgeschreven. In 1977 was hij nog een keer heel dicht bij de wereldtitel. Hij bereikte

Diagram 2

de finale van het kandidatentoernooi, maar werd toen teruggewezen door

Kortchnoi en het was Kortchnoi die regerend kampioen Karpov mocht uitdagen (en verloor). Hij heeft een glanzende loopbaan achter de rug. Hij was een top-10 speler in de wereld in de periode 1955-1985. Hij is al een halve eeuw beroepsschaker. Hier volgt een partij van hem uit het kampioenschap van Rusland in 1973. Spasski - Averkin (Commentaar: Jan van Reek)

1.e4 c5 2.Pf3 Pc6 3.d4 cxd4 4.Pxd4

e6 5.Pb5 d6 6.c4 Pf6 7.P1c3 a6

8.Pa3 Le7 9.Le2 O-O 10.O-O Ld7

11.Le3 Tb8

(inperkingen van de damevleugel en het centrum zijn de voordelen van de Taimanov. De buitenstaander Pa3 vormt een handicap)

12.Tc1 Da5 13.f4

(deze natuurlijke voortzetting is de eerste nieuwe zet)

13...Tfd8

(actiever verdedigt 13... Pb4! 14. Pc2 Lc6)

14.Dd2 Le8 15.Tfd1 Pb4 16.De1 b5

17.Kh1 Tdc8

(17... Lc6! is nuttig)

18.cxb5 axb5

(ZIE DIAGRAM 1. Beide spelers hebben hun plan uitgevoerd. Zwart richt zich op de damevleugel en wit heeft de nodige stukken gericht op het centrum. Spasski neemt het initiatief op een belangrijk moment in de partij)

19.e5 dxe5 20.fxe5 Pd7

(20... Pfd5 21. Pxd5 exd5 22. Txc8 Txc8 23. Txd5 Dc7 24. Td1 Dxe5, Keres en Nei)

21.Paxb5 Pxe5 22.Lf4 Ped3

(22... Lf6? 23. Pd6 Td8 24. Pce4 laat een charge van de paarden toe; 22... Pbc6! 23. a3 f6 24. b4 Da8 25. Dg3 Tb7 verhindert een ramp.)

23. Lxd3 Pxd3 24.Txd3 Lxb5 25.Tg3 Tb6

(zwart heeft de ressource 26. De5 f6, maar de laatste zet staat een andere combinatie toe.)

ZIE DIAGRAM 2

26.Lc7 Txc7 27.De5 g6 28.Dxc7 Lh4 29.Tf3 Le8

ZIE DIAGRAM 3

30.Txf7 Lxf7 31.Tf1 Le8 32.Dc8 Kg7 33.Dxe8 Lf6 34.Pe4 e5 35.Pxf6

(1-0)

ZIE DIAGRAM 4

(Spasski toonde zijn superioriteit in het middenspel)

In DIAGRAM 5 een opdracht: wit geeft mat in 3 zetten. Aan het eind staat de oplossing.

Het Open Heerlens kampioenschap gaat van start op vrijdag 15 februari, aanvang 19.00 uur. Er wordt gespeeld op zeven vrijdagavonden in "Open Huis", Putgraaf 3, Heerlen. Informatie: Paul Hinssen, tel. 045-5423398.

Oplossing:

1. Tb7!! Lg8 2.Th7+!! Lxh7 3.g7 mat

Diagram 2

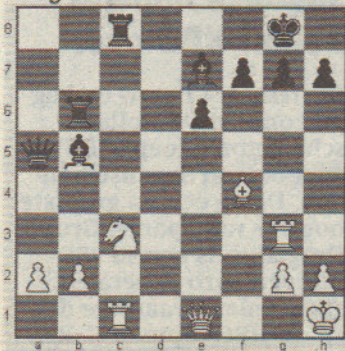

Diagram 2

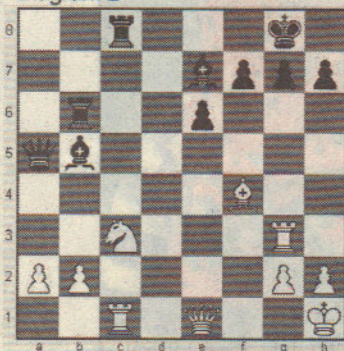

Diagram 2

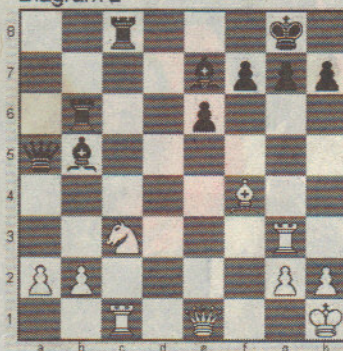
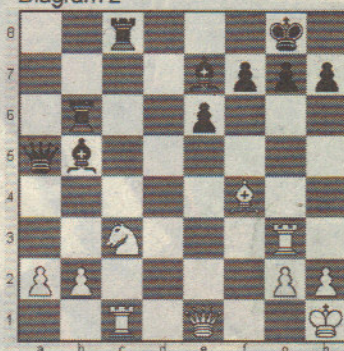

Diagram 2

MATCH

In Maastricht start dinsdag 19 februari een oefenmatch tussen grootmeester Loek van Wely en het schaakcomputerprogramma Rebel. Het is de tweede keer dat in Maastricht zo'n match van mens tegen machine plaatsvindt.

Vorig jaar bond grootmeester John van der Wiel de strijd aan tegen Rebel. Van der Wiel is iemand die als geen ander weet hoe je een computer moet zien te bestrijden. Toch werd het een overwinning voor de computer met 3½-2½. Van Wely mag nu proberen voor Van der Wiel revanche te nemen. Rebel is een product van de Nederlandse programmeur Ed Schröder. Van Wely is Nederlands kampioen en hoort bij de top-20 van de wereld. De match is live te volgen op internet. Dit voorziet in een grote behoefte, zo bleek vorig jaar. Ettelijke duizenden liefhebbers uit de hele wereld bezochten de speciaal voor de match ingerichte website en volgden de partijen op de voet. Schaak-auteur Jan van Reek uit Margraten, een van de organisatoren, zal de partijen net als bij de vorige match live analyseren. De organisatie van de match is in handen van de stichting Chess Events Maastricht. Bestuursleden van deze stichting zijn Jos Uiterwijk, Jan van Reek en Daan Brorens. De stichting wil het schaak in Maastricht promoten. In de komende jaren wil de stichting nog meer schaakevenementen organiseren van meer dan plaatselijke betekenis, liefst met internationale uitstraling en van een zo hoog mogelijk niveau.

We hebben dus nog meer te goede! Bestuurslid Maarten van Gils van de stichting kwam in 2001 te overlijden. Als herinnering aan hem wordt de match tussen Van Wely en Rebel de "Maarten van Gils herdenkingsmatch" genoemd. Van Wely en Rebel treffen elkaar van dinsdag

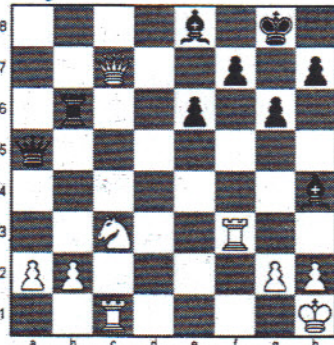
19 tot en met vrijdag 22 februari. De partijen beginnen om 13.00 uur in het Centre Céramique, Avenue Cramique 50 te Maastricht. Bezoekers zijn daar welkom. De entree is gratis. De speciale website van de match is www.chessevents.nl

● Vorige week is er iets misgegaan met de schaakdiagrammen bij de partij van oudwereldkampioen Boris Spasski. We plaatsen de partij hier nogmaals, maar nu met de juiste diagrammen. Spasski - Averkin Kampioenschap van Rusland 1973 (Commentaar: Jan van Reek)
1.e4 c5 2.Pf3 Pc6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 e6 5.Pb5 d6 6.c4 Pf6 7.P1c3 a6 8.Pa3 Le7 9.Le2 O-O 10.O-O Ld7 11.Le3 Tb8 (inperkingen van de damevleugel en het centrum zijn de voordelen van de Taimanov. De buitenstaander Pa3 vormt een handicap)
12.Tc1 Da5 13.f4 (deze natuurlijke voortzetting is de eerste nieuwe zet)

13...Tfd8
(actiever verdedigt 13... Pb4! 14. Pc2 Lc6)

Diagram 3

en Nei)
21.Paxb5 Pxe5 22.Lf4 Pd3

(22... Lf6? 23. Pd6 Td8 24. Pce4 laat een charge van de paarden toe; 22. ... Pbc6! 23. a3 f6 24. b4 Da8 25. Dg3 Tb7 verhindert een ramp.)

23. Lxd3 Pxd3 24.Txd3 Lxb5
25.Tg3 Tb6

(zwart heeft de ressource 26. De5 f6, maar de laatste zet staat een andere combinatie toe.)

ZIE DIAGRAM 2
26.Lc7 Txc7 27.De5 g6 28.Dxc7 Lh4 29.Tf3 Le8
ZIE DIAGRAM 3

14.Dd2 Le8
15.Tfd1 Pb4
16.De1 b5
17.Kh1 Tdc8 (17... Lc6! is nuttig)

18.cxb5 axb5 (ZIE DIAGRAM 1. Beide spelers hebben hun plan uitgevoerd. Zwart richt zich op de damevleugel en wit heeft de nodige stukken gericht op het centrum. Spasski neemt het initiatief op een belangrijk moment in de partij)
19.e5 dxe5
20.fxe5 Pd7 (20... Pfd5 21. Pxd5 exd5 22. Txc8 Txc8 23. Txd5 Dc7 24. Td1 Dxe5, Keres

30.Txf7 Lxf7 31.Tf1 Le8 32.Dc8 Kg7 33.Dxe8 Lf6 34.Pe4 e5 35.Pxf6 (1-0)
ZIE DIAGRAM 4
(Spasski toonde zijn superioriteit in het middenspel)

● In DIAGRAM 5 een opdracht: wit geeft mat in 3 zetten. Aan het eind staat de oplossing.

● Schaakvereniging Brunssum organiseert zaterdag voor de 12e keer het Hein Meddeler toernooi. Het begint om 10.30 uur in gemeenschapshuis Concordia aan de Pr. Hendriklaan 386 te Brunssum. Het toernooi is onderdeel van de Limburgse Senioren Grand Prix, maar er kunnen ook jeugdspelers en huischakers meedoen. Het toernooi is door SV Brunssum genoemd naar wijlen Hein Meddeler, een van de belangrijkste leden in de historie van de vereniging. Meddeler speelde ook in Limburg een rol van betekenis. Zo werd hij in de zestiger jaren enkele malen kampioen van Limburg. Als veteraan speelde hij ook nog sterk en behaalde meerdere malen de Limburgse veteranentitel. Ook was hij als veteraan een van de besten van Nederland. Het speelt tempo is twintig minuten per persoon per partij. Aanmelden kan nog in de zaal tot 10.15 uur.

● SV Caïssa Geleen organiseert zondag vanaf 10.30 uur het jaarlijkse jeugdtoernooi in Het Plenkhoes, Bachstraat 2, Geleen. Informatie: Frans Hanssen, tel. 046-4741739.

● Oplossing:
1.Tb7!! Lg8 2.Th7+!! Lxh7 3.g7 mat

● Spreuk van de week: 'Elke redelijk begaafde speler, hij hoeft helemaal geen uitzonderlijk talent te bezitten, kan het tot meester schoppen' (Tarrasch)

Diagram 1

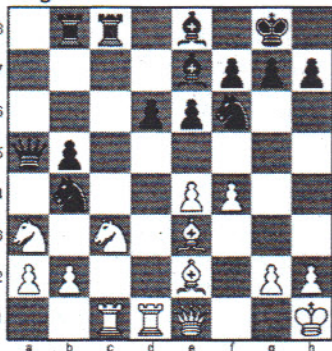

Diagram 2

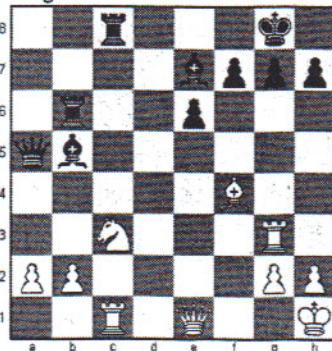

Diagram 4

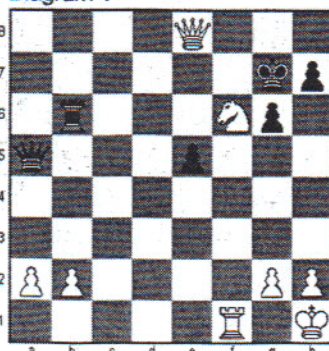
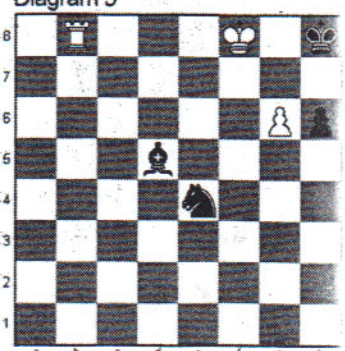

Diagram 5

VAN WELY

In Maastricht is gisteren een oefenmatch gestart tussen Nederlands kampioen Loek van Wely en het schaakcomputerprogramma Rebel. Van Wely hoopt weer zijn vorm terug te krijgen na het echec van vorige maand in het Corustoernooi in Wijk aan Zee. Na Wijk aan Zee ging hij linea recta naar Moskou. Daar was hij als tweede geplaatst en hij zou dus een goede kans maken op een vette hoofdprijs. Toen hij daarvoor niet meer in de race was, viel hij terug naar de 60e plaats met een score van vijftig procent. Een beroepsschaker heeft geen luizenbaan. Want kort na Moskou volgde weer een nieuw evenement: het open Nederlands Kampioenschap snelschaken. Van Wely werd daarin tweede achter Piket, geen onaardig resultaat gezien het zeer sterke deelnemersveld. Deze week staat dus Maastricht op het programma. Van Wely speelt in het Centre Céramique aan de Avenue Céramique een match over vier partijen tegen de computer Rebel. Gisteren, vandaag, donderdag en vrijdag gaat Van Wely om 13.00 uur tegenover de computer zitten. Bezoekers zijn welkom in het Centre Céramique. De entree is gratis. Wie er niet bij kan zijn, kan de partijen (plus analyse van schaakauteur Jan van Reek uit Margraten) live volgen op internet.

De speciale website van de match is www.chessevents.nl. Gisteren waren er al meteen enkele duizenden bezoekers uit de hele wereld op deze site. De partijen zijn tevens te volgen bij de Internet Chess Club. Tussen de partijnotatie door geven de bezoekers hun commentaar bij de zetten. Een gezellige chess-chatroom dus die een bezoekje waard is.

Uit de Limburgse knock out competitie voor clubteams volgt hier een partij die vorige maand werd gespeeld tussen Heerlen 1 en Caïssa 1. Het Heerlense viertal won met 2½ - 1½. Pascal Douma en Jean Bodelier tekenden voor de winst, terwijl Hans Moonen een halfje binnenhaalde, waarmee het team dus op een totaal van 2½ kwam. We laten de winstpartij van Pascal Douma zien.

Wit: R.Seip

Zwart: P.Douma

1. d4 Pf6 2. c4 d6 3. Pc3 g6 4. e4 Lg7 5. Pf3 O-O 6. Le2 e5 7. O-O Pc6 8. d5 Pe7 9. Pd2 Pe8 10. b4 f5 11. c5 f4 12. Pc4 g5 13. a4 Pg6 14. La3 Tf7 15. Lg4 Lxg4 16. Dxg4 Lf8 17. Tac1 Pg7 18. a5 f3 19. gxf3 Tf4 20. Dg3 Ph4 21. Pd2 Df6 22. c6 b6 23. axb6 axb6 24. Lb2 Pxf3+ 25. Pxf3 Txf3 26. Dg4 Tf4 27. De2 g4 28. Ta1 Txa1 29. Txa1 Tf3 30. Pb5 Ph5 31. Lc1 g3 32. hxg3

ZIE DIAGRAM 1

32...Pxc3 33. Dd1 Pxe4 34. Le3 Dg6+ 35. Kf1 Df5 36. Ke2 Dg4 37. Kf1 Pg3+

ZIE DIAGRAM 2

38. Ke1
Dxb4+ 39.
Ld2 De4+
40. Le3 Txe3+
(0-1)

We blijven nog even in Heerlen om een Heerlens onderonsje te bekijken: een partij uit de interne competitie. Kijkt u mee?

Wit: H.Gruisen
Zwart H.Cramers
1. d4 Pf6 2. c4 g6
3. Pc3 d5 4. cxd5
Pxd5 5. e4 Pxc3
6. bxc3 Lg7 7.
Lc4 c5 8. Le3 Pc6
9. Pe2 cxd4 10.
cxd4 O-O 11.
Tc1 Pa5 12. Ld3
b6 13. O-O Lb7
14. Dd2 Dd7 15.
Lh6 Tfd8 16.

Lxg7 Kxg7 17. d5 e6 18. Db2+ Kg8
19. Lb5 Dd6 20. dxe6 Dxe6 21. f3

ZIE DIAGRAM 3

Vanaf dit moment neemt zwart de touwtjes strak in handen. De witte looper wordt teruggedrongen en het zwarte paard krijgt op c4 een prachtig veld. In het restant van de partij wordt wit volledig weggespeeld.
21...a6 22. La4 b5 23. Lc2 Pc4 24. Db3 Db6+ 25. Tf2 Td2 26. Ld3 Da7 27. Dc3 Td8 (0-1)

ZIE DIAGRAM 4, de eindstelling.

● In DIAGRAM 5 een partijfragment uit de oude doos. Zwart is aan

zet. Hij weet zich op wonderbaarlijke wijze te redden. Hoe? De oplossing staat achteraan. Een tip: hij wil remise zien te pakken en doet dat door middel van een aloude truc: pat!

● Het jeugdtoernooi van SV Caïssa in Geleen heeft zondag 78 deelnemers getrokken. Er werd gespeeld in vijf leeftijdscategorieën. De grote deelname is verheugend. De verenigingen hebben het in deze moderne tijd niet gemakkelijk om het hoofd boven water te houden, maar blijven hun best doen om de zaak levend te houden. Frans Hanssen, de voorzitter van Caïssa, liet na afloop van het toernooi weten dat verschillende jeugdleiders vertelden dat hun jeugd afdeling weer meer leden krijgt. Een goede ontwikkeling voor het Limburgse schaken. Mooi is het altijd om de allerkleinsten aan het werk te zien. Ook in Geleen. Soms waren de spelers zo enthousiast bezig, dat de stukken over de grond vlogen en de spelers niet meer wisten wie aan zet was. Toen alle kruiddampen opgetrokken waren, bleek dat in de jongste leeftijdsgroep twee spelers met elf punten aan de top van de ranglijst stonden: Tristan Hünen en Yannick Ottenhof. Tristan werd winnaar dank zij meer weerstandspunten. De winnaars in de overige groepen waren Lars Strolenberg, Marina van Vliembergen, Mart Nabuurs en Joep Nabuurs.

● Oplossing van de stelling in diagram 5: 1...Txf4! 2. gxf4 Df7!! Overigens is dit geen eindspelstudie, maar een partijfragment. Hier zien we een spreekwoord opgaan: een kat in het nauw maakt rare sprongen. Maar de zwarte kat springt hier de goede kant op!

Diagram 1

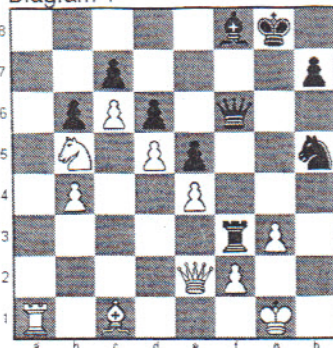

Diagram 2

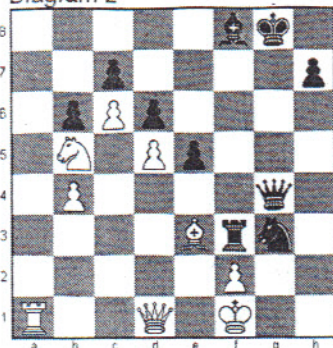

Diagram 4

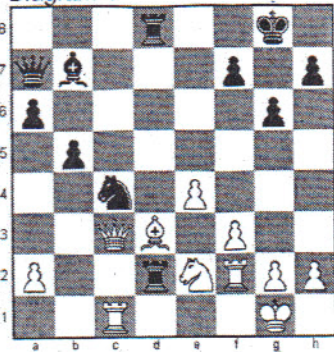
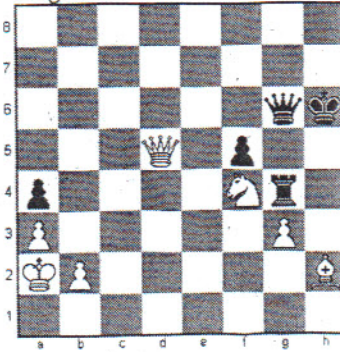

Diagram 5

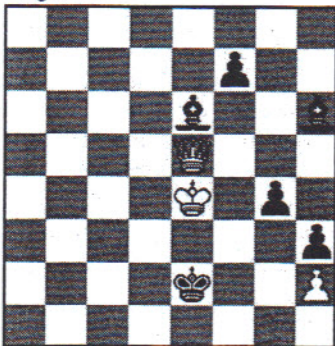
Vol stadion

De oefenmatch tussen Nederlands kampioen Loek van Wely en het schaakcomputerprogramma Rebel Century 4.0 is in 2-2 geëindigd. Mens en computer schaakten vorige week in het Centre Céramique in Maastricht. Het was het tweede grote evenement dat de stichting Chess Events Maastricht organiseerde. Vorig jaar hield de stichting een match tussen grootmeester Van der Wiel en Rebel. Net als vorig jaar was de belangstelling groot. Zo'n elfduizend liefhebbers (ter vergelijking: een behoorlijk voetbalstadion vol) uit de hele wereld volgden de partijen die live op een speciale website op het internet te zien waren. Schaakauteur Jan van Reek uit Margraten, tevens een van de organisatoren, leverde er meteen live commentaar bij. Overigens hoopt de stichting er een jaarlijks evenement van te maken. Van Reek zei dat hij verwacht dat er voldoende steun voor te verkrijgen is en dat de stichting het dus wel weer organisatorisch en financieel voor elkaar krijgt. De vier partijen tussen Van Wely en Rebel waren stuk voor stuk spectaculair. Er viel geen enkele remise. Steeds was het erop of eronder. De eerste partij was zelfs een marathonzitting van meer dan honderd zetten. Hier zien we de 'finale' van die eerste partij. (Commentaar: Jan van Reek) Rebel - Van Wely 98. De5!

ZIE DIAGRAM 1
98...Ld2??

(correct is 98...Lf8 99. Kd4+ Kf1 100. Kd3 Kf2 101. Df6+ Kg2 102. Db2+ Kg1 en wit heeft geen beslissende aanval. Dit zou na 106 zetten op remise kunnen uitdraaien op grond van de vijftig-zetten-regel.) 99. Kd4+ Kf1 100. Kd3! (wit wint een loper)

Diagram 1

100...Lh6 101. Df6+ Kg2 102. Dxb6 Kxh2 103. Dd2+! (een mataanval) 103...Kg1 104. Ke3 g3 105. Kf3 (1-0) ZIE DIAGRAM 2, de eindstelling

Hier het slot van de tweede partij uit de match in Maastricht. Van Wely - Rebel

ZIE DIAGRAM 3
We zien nu hoe wit het eindspel tot een goed einde weet te brengen.

37.Pd4 Ld7 38.b3 Kg7 39.Ld1 Pe7 40.Kb2 Kg6 41.Le2 Pc8 42.a4 a6 43. axb5 axb5 44.Ka3 Pe7 45.Kb4 Pc6+ 46.Pxc6 Lxc6 47.Kc5 Le8 48.b4 (1-0)

ZIE DIAGRAM 4, de eindstelling

Derde partij
Rebel - Van Wely
We komen in de partij op de 31e zet, als wit 31.Dh5! speelt. Er ontstaat dan de stelling van diagram 5.

ZIE DIAGRAM 5
31...Txf3!?
(zwart verliest een pion na 31...Lf8 32. Pe5! Te7 33. Pxf6! Pxf6 34. Dxe8 Pxe8 (34...Txe8 35. Pf7 mat) 35. Lxf8. Een andere fraaie variant is 31...Ta7 32. Pe5! fxe5 33. Pg5! Lxg5 34. Dxc5 (dreigt Lg7+)

Diagram 2

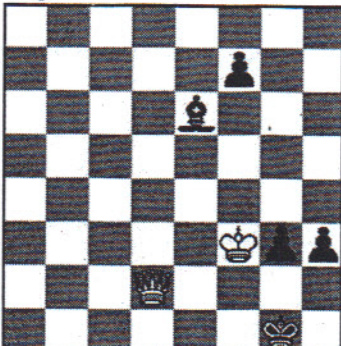

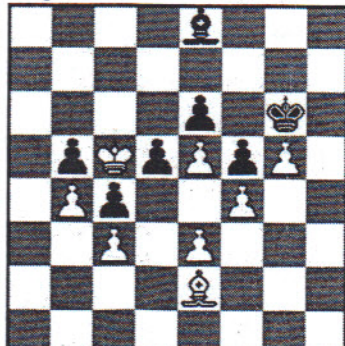
Diagram 3

Gert Deichmann en Frits Hendriks. Groep A werd gewonnen door Arthur Hendrickx. Na hem volgden Peter Daemen, Raoul Lemmen en Paul Thissen. Groep B leverde een overwinning op voor Marcel Drummen. In deze groep was de eindstand aan kop verder: Peter Eversen, Bert Klunder, Leon van Duren, Hub Ebel en Jo Coort.

● Op zaterdag 9 maart organiseert Schaakvereniging Schaesberg weer het jaarlijkse rapidtoernooi, dat deel uitmaakt van de grand-prix-cyclus voor senioren. Er worden 7 ronden Zwitsers gespeeld met een bedenktijd van 20 minuten per per-

Diagram 4

soon per partij. Spelers van alle speelsterkten kunnen deelnemen, ook huisschakers. De wedstrijden vinden plaats in zaal Het Streepkruis, Streepstraat 66 te Landgraaf. Aanmelden kan tot 10.00 uur 's ochttams in de speelzaal van vooraf bij René Coenjaerts, tel. 045-5326388.

● Spreuk van de week:
'Een combinatie is een zettenreeks (of een groep van zettenreeksen), tijdens het verloop waarvan beide spelers gedwongen zetten doen en die eindigt met een objectief voordeel voor de actieve partij'. (Romanovski in 'Das Mittelspiel')

● Voor de Limburgse schaakbond nadert de viering van het 75-jarig bestaan. Op zondag 14 april is het zo ver. Dan vindt in motel Stein-Urmond de slotronde van de Limburgse competitie voor clubteams plaats met omliggende activiteiten. Dan wordt ook het boek '75 jaar schaken in Limburg' ten doop gehouden. Dit boek verschijnt overigens ook op cd-rom. De cd-rom wordt aangevuld met ettelijke duizenden partijen en beelden van evenementen. In deze rubriek besteden we de komende tijd aandacht aan 75 jaar schaken in onze provincie. Vandaag alvast als voorproefje een anecdoten uit het grijze verleden. Tijdens de wedstrijd tussen SMB 2 en GESS deed zich een komisch voorval voor. De spelers Ravenek en Vos waren snel klaar met hun partij. Ze verlieten de speelzaal om de partij te gaan bespreken in de analysezaal. Bij het overbrengen van bord met stukken naar de analyseruimte struikelde Ravenek. De stukken belandden met het nodige lawaai op de grond. GESS-speler Jack Renet maakte duidelijk wat hiervoor de schakterm was: „J'Adoube...” Hierop barstte de zaal in lachen uit.

Diagram 5

